

SPIS TREŚCI

IRENEUSZ KRZEMIŃSKI. WSTĘP	005
Projekt z okazji rocznicy	007
Co chcieliśmy zbadać?	008
Krótka dygresja o pamięci	010
Założenia, cele i hipotezy badania doświadczenia Solidarności	011
Jak badaliśmy pamięć o doświadczeniu Solidarności?	017
Jak powstawał ten raport?	020
SOLIDARNOŚĆ – DOŚWIADCZENIE I PAMIĘĆ.	
INFORMACJE O REALIZACJI BADANIA	023
Realizacja badania ankietowego (Marcin Jóźko)	025
Opis badania i struktura próby	025
Realizacja badania terenowego – badania metodą wywiadów indywidualnych i zogniskowanych wywiadów grupowych (Wojciech Ogrodnik)	034
Wstęp	034
Dobór respondentów	034
Dobór rozmówców do wywiadów pogłębionych (IDI)	034
Dobór rozmówców do zogniskowanych wywiadów grupowych (FGI)	035
Charakterystyka lokalizacji wybranych do badania jakościowego	036
Świętokrzyskie	036
Śląskie	037
Lublin	038
Warszawa	039
Trójmiasto	039
Bydgoszcz/Toruń	041
Kraków	042
Szczecin	042
Poznań	043
Wrocław	044
Realizacja badania. Specyfika badania terenowego	045
Realizatorzy badania jakościowego	046
IRENEUSZ KRZEMIŃSKI. POLSKA – WIELKIE DZIEŁO SOLIDARNOŚCI I SOLIDARNOŚĆ	
– WIELKIE DZIEŁO POLAKÓW. RAPORT Z BADANIA	049
Czym była, jaką rolę odegrała pierwsza Solidarność	
i jak ją oceniają Polacy?	051

Niezwykły czas, czas niezapomniany. Obraz Solidarności i ocena działania	072
Emocje i przeżycia w latach 1980–1981	074
Nie tylko entuzjazm: Solidarność to wysiłek i praca	081
Solidarność zróżnicowanego społeczeństwa	084
Praca nad sobą i rozwój intelektualny	086
Agenci w Związku i co z tego wynika	088
O co walczyli, w co wierzyli?	
Podstawowe cele, sens działania i wartości społeczne	091
Kontrowersje i rozbieżne interpretacje: niepodległość i co jeszcze?	
Typologia celów i wartości działania społecznego Solidarności	097
Wolność: niepodległość i wolność jednostki	105
Cele i wartości Solidarności: krótkie podsumowanie	109
Jak działał ruch społeczny i Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”?	110
Pokojowy charakter ruchu – wątpliwości	110
Solidarność deliberująca – zebrania i dyskusje treścią działalności związkowej	112
„Nowa świadomość”, demokratyczna opozycja i Kościół.	
Pamięć i kontrowersje	119
Niezgoda i nieakceptacja PRL. Dojrzewanie do zmiany	119
PRL i doświadczenie represji	123
Znaczenie KOR i opozycji demokratycznej	129
Rola religii, Kościoła i Jana Pawła II w powstaniu Solidarności	133
Czasy PRL w oczach ankietowanych	141
Przemiana ruchu i przemiana interpretacji	
– od stanu wojennego do 1989 roku	152
Stan wojenny: przeżycia i emocje	153
Oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego.	
Zbrodnia i katastrofa, ale także – wątpliwości	157
Stan wojenny – moment próby. Działania pomimo represji.	
Delegitymizacja realnego socjalizmu	160
Działalność w latach osiemdziesiątych.	
Skutki stanu wojennego: słabnięcie ruchu i słabnięcie systemu	165
Obraz stanu wojennego w danych ankietowych	170
Porozumienie podziemnej Solidarności z władzami PRL	173
Oceny Okrągłego Stołu, wyborów czerwcowych i kierunku polskich przemian	173

Porozumienia i przemiany w oczach uczestników ruchu „Solidarność”	
Krytyczna akceptacja. Ocena porozumień – oceną polskiej transformacji	183
Co się stało z Solidarnością i pamięcią o niej?	194
Pamięć i niepamięć o Solidarności	194
Przemiany Polski i przemiany Solidarności. Dlaczego zanikł duch Solidarności?	
Nie ma kontynuacji ruchu i związku	202
Solidarność – dawna i dzisiejsza w oczach ankietowanych	208
Jak powinno się pielęgnować pamięć o Solidarności?	213
Polacy o Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku (Marcin Józko)	228
Młodzi Polacy o ruchu „Solidarność” (Marcin Józko, Krzysztof Martyniak)	240
Raport z badań jakościowych	240
Respondenci	240
Style życia badanych	241
Zainteresowanie życiem publicznym	241
Źródła informacji na temat spraw publicznych	242
Aktywność społeczna badanych	243
Stosunek do PRL i komunizmu	243
Źródła wiedzy na temat historii najnowszej	244
Emocje i odczucia związane z pojęciem „Solidarność”	245
Postawy i cechy charakteru związane z pojęciem „Solidarność”	245
Wartości społeczne i cele przypisywane ruchowi „Solidarność”	246
Ludzie związani z ruchem „Solidarność”	246
Wydarzenia związane z Solidarnością	248
Bilans Solidarności	249
Postrzeganie współczesnej Solidarności	250
Doświadczenia znaczących innych związane z Solidarnością	251
Upamiętnienie ruchu „Solidarność”	252
Polska po roku 1989	253
Solidarność – doświadczenie i pamięć. Porównanie opinii dorosłych Polaków i mieszkańców Trójmiasta (Marcin Józko)	254
WOJCIECH OGRODNIK. CO MÓWILI? WYBÓR CYTATÓW – OPRACOWANIE	269
Cytaty z indywidualnych wywiadów pogłębionych oraz zogniskowanych wywiadów grupowych uczestników ruchu „Solidarność”	271
Tradycje rodzinne – źródła sprzeczności, podwójne myślenie i życie	271
Wrocław	271
Poznań	272

Lublin	272
Toruń/Bydgoszcz	273
Trójmiasto	273
Warszawa	274
Śląskie	275
Świętokrzyskie	275
Szczecin	276
Kraków	276
Czasy PRL – bieda, poniżenie, represje wobec rodziny, także w okresie gierkowskim	276
Wrocław	276
Poznań	277
Lublin	277
Toruń/Bydgoszcz	278
Trójmiasto	278
Warszawa	280
Śląskie	281
Świętokrzyskie	282
Szczecin	282
Kraków	283
Ewolucja stosunku do PRL	283
Wrocław	283
Poznań	283
Lublin	284
Toruń/Bydgoszcz	284
Trójmiasto	285
Warszawa	286
Śląskie	287
Świętokrzyskie	287
Szczecin	288
Kraków	288
Strajki i bunt w 1980 – poczucie poniżenia, zadłużenie kraju, złe rządy	288
Wrocław	288
Poznań	289
Lublin	289
Toruń/Bydgoszcz	290

Trójmiasto	290
Warszawa	292
Śląskie	293
Świętokrzyskie	293
Szczecin	294
Kraków	295
Rola papieża i Kościoła w powstaniu Solidarności	295
Wrocław	295
Poznań	295
Lublin	296
Toruń/Bydgoszcz	296
Trójmiasto	297
Warszawa	297
Śląskie	298
Świętokrzyskie	298
Szczecin	299
Kraków	299
Wartości, motywy i cele działania w Solidarności	300
Wrocław	300
Poznań	300
Lublin	301
Toruń/Bydgoszcz	301
Trójmiasto	302
Warszawa	303
Śląskie	303
Świętokrzyskie	304
Szczecin	304
Kraków	305
Czym była Solidarność? Działanie, organizacja, emocje	305
Wrocław	305
Poznań	306
Lublin	306
Bydgoszcz/Toruń	307
Trójmiasto	308
Warszawa	310
Śląskie	311

Świętokrzyskie	311
Szczecin	312
Kraków	313
Stan wojenny, represje, zmiana społeczeństwa.	
Kłęska ustroju komunistycznego	314
Wrocław	314
Poznań	314
Lublin	315
Toruń/Bydgoszcz	316
Trójmiasto	316
Warszawa	317
Śląskie	318
Świętokrzyskie	318
Szczecin	319
Kraków	319
Nowe państwo – nadzieje, sukcesy i rozczarowania	320
Wrocław	320
Poznań	321
Lublin	322
Toruń/Bydgoszcz	323
Trójmiasto	324
Warszawa	325
Śląskie	326
Świętokrzyskie	326
Szczecin	327
Kraków	327
Dlaczego nowa Solidarność jest źle oceniana?	328
Wrocław	328
Poznań	328
Lublin	329
Toruń/Bydgoszcz	330
Trójmiasto	330
Warszawa	331
Śląskie	332
Świętokrzyskie	332
Szczecin	333

Kraków	334
Dlaczego brak jednego obrazu Solidarności? Jak ją uczcić?	
Znaczenie Solidarności	335
Wrocław	335
Poznań	335
Lublin	336
Toruń/Bydgoszcz	337
Trójmiasto	338
Warszawa	340
Śląskie	341
Świętokrzyskie	341
Szczecin	342
Kraków	342
Cytaty z dyskusji w czasie zogniskowanych wywiadów grupowych:	
Młodzi Polacy o ruchu „Solidarność”	343
O ruchu „Solidarność” i jego znaczeniu	343
O Polsce przed 1989 rokiem	343
O ludziach Solidarności	344
O stanie wojennym	345
O Okrągłym Stole i roku 1989	345
O rozłamie w obozie Solidarności	346
O Polsce po roku 1989	347
O obecnej Solidarności	348
O rodzinnych związkach z Solidarnością	349
O upamiętnieniu Solidarności	349
Spis ilustracji	351